

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. Димитър Танев Кайков, дн
за дисертационен труд за получаване
на образователната и научна степен „Доктор”

Тема на дисертационния труд: „Био-психо-поведенчески профили и
регулация на телесната маса“

Автор на дисертационния труд: Боряна Мирославова Палатова

Научен ръководител: доц. Живка Желязкова-Койнова, д-р

Дисертационният труд на тема: „Био-психо-поведенчески профили и регулация на телесната маса“ е оформен в обем от 204 страници, съдържа 21 таблици, 24 фигури, библиографска справка от 199 източника, от които 16 на кирилица, 177 на латиница и 6 интернет източника. Към дисертацията са включени 3 приложения.

Дисертационният труд е структуриран в три глави, библиографска справка и приложения. Положителна оценка заслужава първата глава „Теоретична постановка”, където последователно в логическа връзка са разгледани различни теории и модели за регулация на телесната маса. Анализирани са енергийният баланс, определени са типовете регулация на телесната маса и е направена класификация. Разкрити са биологичните, психологическите и поведенческите рискови фактори за нарушение на регулацията на телесната маса.

Положителна оценка следва да се даде и на втората глава на дисертацията „Методология на изследването“. Много добре са определени целта и задачите на изследването, което е проведено онлайн. Участници в него са 1189 лица от мъжки и женски пол, разпределени в четири възрастови групи, степен на образование и населено място. Към групите са включени и лица с образователната и научна степен „Доктор“ и лекари. За постигането на целта и доказване на хипотезата е приложена комплексна методика на изследване. Част от методите са създадени от докторанта. Резултатите от изследването са обработени чрез надеждни математико-статистически методи. Извършена е значителна по обем работа при много добра организация.

Положителна оценка заслужава и трета глава на дисертацията „Анализ и дискусии.“ Направен е подробен анализ на отговорите на изследваните лица. Използван е въпросник, съдържащ 156 айтема, разпределени в 12 части. Пет от въпросниците на отделните части са изработени специално за нуждите на изследването и се прилагат за първи път. Анализът на получените резултати е проведен в две части - предварителен и основен. В първата част се прави задълбочен статистически анализ на седем биологични, осем психологически

и два поведенчески фактора, свързани с регулацията на телесната маса. Втората част на анализа включва модел на латентните класове, създаден от докторанта, върху основата на единадесет значими индикатора, идентифицирани при интерпретацията на биологичните, психологическите и поведенческите фактори в първата част на анализа. Тези фактори са обобщени в пет основни класа – нормативен, затлъстяване, хранителни нарушения, физически активен тип и успешно отслабнали, които подоробно са описани.

Изводите, препоръките и научните приноси са правилно определени. По темата на дисертацията са публикувани два материала в годишника на НСА „Васил Левски“. Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

Допуснати са отделни грешки, които на понижават достойнството на дисертацията.

Дисертационният труд има определени научни приноси. За пръв път в България се провежда изследване онлайн на голям брой лица, при което се разкриват сходни латентни класове с био-психо-поведенчески профили и механизми за регулация на телесната маса. Проучено е едновременното разпространение на наднорменото тегло и хранителните нарушения. Направена е класификация на типовете регулация на телесната маса. Разработени са и група въпросници, свързани с научното изследване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изследваните проблеми в дисертационния труд за изработване на био-психо-поведенчески профили и регулация на телесната маса са много актуални и значими. Върху основата на богат литературен обзор на 199 източника, от които 177 на латиница, Боряна Палатова много добре разработва теоретичните основи на дисертацията. Изработва правилна стратегия за провеждането на изследването. Обогалява методиката на изследването. Компетентно използва съвременни математико-статистически методи за обработка на информацията. Провежда системен задълбочен анализ на резултатите от изследването. Разкрива полезни за теорията и практиката закономерности и създава собствен научен продукт. Предлагам на Научното жури да ѝ присъди образователната и научна степен „Доктор“ в професионалното направление 7.6. Спорт.

17.2020 год.

Член на журито:..... ..

гр. София

/проф. Д. Кайков, дн/

STATEMENT

by Professor Dimitar Tanev Kaykov, D.Sc.
on a dissertation work for the educational and scientific
academic degree “Doctor of Philosophy”

Topic of the dissertation work: “Bio-Psycho-Behavior Profiles and Regulation of
Body Mass”

Author of the dissertation work: Boryana Miroslavova Palatova

Supervisor: Associate Professor Zhivka Zhelyazkova-Koynova, Ph.D.

The dissertation work “Bio-Psycho-Behavior Profiles and Regulation of Body Mass” has a total volume of 204 pages, it contains 21 tables, 24 figures, and it involves 199 bibliographic references - 16 of them in the Cyrillic alphabet, 177 in the Latin, and 6 internet sources. The dissertation work also includes 3 applications.

The research work is organized in three chapters, bibliographic references and applications. The first chapter “Theoretical Foundations”, where different concepts and theoretical models for body mass regulation are presented in a consistent and logical connection, deserves positive evaluation. The energy balance is analyzed, the types of regulation of body mass are specified and a classification is made. The biological, psychological and behavior risk factors for violation of body mass are revealed.

The second chapter of the dissertation work “Methodology of the Research” also deserves positive evaluation. The aim and main tasks of the research, which was conducted online, have been very well defined. The subjects of the research are 1189 participants – male and female, distributed into four age groups, including also their education degrees and permanent living places. Among all subjects involved, there are participants with an educational and scientific degree “Doctor”, and also medical practitioners. A complex research methodology has been applied for the basic hypothesis to be proved and the aim of the study to be realized. Part of the experimental methods have been created by the Ph.D. student. The results from the research have been processed with reliable mathematical and statistical methods. Significant amount of work had been done with very good organization.

The third chapter of the dissertation work “Analysis and Discussion” deserves positive evaluation as well. A detailed analysis has been made of the responses of all subjects in the research. A questionnaire has been used, containing 156 items, divided in 12 parts. Five of the questionnaires of the different parts were specially created for the research, and were applied for the first time. The analysis of the acquired results was completed in two parts - preliminary and principal analysis. In the first part a detailed statistical study is made on seven biological, eight

psychological and two behavior factors, connected with the regulation of body mass. The second part of the analysis involves a model of latent classes, created by the Ph.D. student, grounded on eleven significant indicators, identified in the process of interpretation of the biological, psychological and behavior factors from the first part of the analysis. These factors, organized into five basic groups – normative, obesity, nutrition violations, physically active and success in losing weight, have been described in full detail.

The conclusions, recommendations and scientific contributions are correctly specified. On the topic of the research there are two materials, published in the Annual Research Book of the National Sports Academy “V. Levsky”. The author’s review correctly presents the content of the dissertation work.

Some minor mistakes have been made, which do not diminish the values of the dissertation thesis.

The dissertation work has definite scientific contributions. For the first time in Bulgaria an online research study of a large number of subjects has been conducted, revealing similar latent classes of bio-psycho-behavior profiles and mechanisms for the regulation of body mass. The distribution of obesity and nutrition violations have been studied at the same time. A classification of the types of regulation of body mass has been made. Sets of questionnaires have been created in connection with the research.

CONCLUSION

The problems studied in the dissertation work for the creation of bio-psycho-behavior profiles and the regulation of body mass are significant and important at present. On the basis of a wide literary review of 199 sources, of which 177 in the Latin alphabet, Boriana Palatova has presented very well the theoretical grounding of the dissertation. She has chosen an appropriate strategy for conducting the research. The methodology of the research has been enriched. She has demonstrated competent application of mathematical and statistical methods for processing the research data. A detailed systemic analysis of the research results has been made. Useful and important regularities for the theory and practice have been revealed and a unique scientific product has been presented.

I propose to the Scientific Board to award her the educational and scientific degree “Doctor of Philosophy” in the professional field 7.6. Sport.

17.01.2022

Member of the Scientific Board:

Sofia, Bulgaria

/Professor D. Kaykov, D.Sc./

